

ดนตรีไทยในธุรกิจโรงแรม (THAI CLASSICAL MUSIC IN HOTEL BUSINESS)

บงกช ประทีปช่วง 4136612 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อนันต์ สบอุทัย กศ.บ., กศ.ม., เสาวภา พรศิริพงษ์ ศศ.บ., สม.ม., พรทิพย์ อัครรัตน์ ศศ.บ., ศศ.ม.

บทคัดย่อ

T142646

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาพัฒนาการของดนตรีไทยในธุรกิจโรงแรม สถานภาพ บทบาท และการปรับเปลี่ยนรูปแบบของดนตรีไทยเมื่อต้องเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจโรงแรม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์ระดับลึกกลุ่มเป้าหมาย และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการบรรเลงดนตรีไทยในโรงแรมในฐานะผู้ร่วมบรรเลงในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2543 – ธันวาคม พ.ศ. 2545 โดยศึกษาจากโรงแรมที่มีสถานที่ตั้งเหมาะสม และได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว จำนวน 6 แห่งที่มีการบรรเลงดนตรีไทยอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 5 ปี

จากการศึกษาพบว่า ในยุคแรกที่มีการจัดตั้งโรงแรมนั้น ดนตรีที่เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการบริการเป็นดนตรีสากล เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ใช้บริการ ต่อมาเมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย โรงแรมเริ่มนำศิลปวัฒนธรรมไทยไปเป็นส่วนหนึ่งของการบริการ การบรรเลงดนตรีไทยยุคเริ่มแรกเป็นการบรรเลงดนตรีประกอบการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่โรงแรมเอราวัณ ในช่วงระยะเวลาค่อยมาเมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเติบโตขึ้นทำให้การบรรเลงดนตรีและการแสดงนาฏศิลป์ไทยแพร่ขยายไปสู่ร้านอาหารและโรงแรมต่างๆ ปัจจุบันการบรรเลงดนตรีในโรงแรมมี 2 ลักษณะ คือ การบรรเลงดนตรีอิสระ ส่วนใหญ่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีเพียงชิ้นเดียว คือ ขิม หรืออาจมีการบรรเลงรวมวงโดยใช้เครื่องดนตรี 2 ชิ้นขึ้นไป ซึ่งเครื่องดนตรีที่มีเสียงไม่ดังและแหลมจนเกินไป การบรรเลงในลักษณะนี้เป็นการบรรเลงเพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นไทย ส่วนการบรรเลงดนตรีประกอบการแสดงนี้มีรูปแบบของวงดนตรีที่มีลักษณะเฉพาะในโรงแรมเท่านั้น การผสมเครื่องดนตรีในวงไม่มีมาตรฐานแน่นอน เป็นการจัดวงดนตรีที่จำกัดผู้บรรเลงเพียง 5 คน ซึ่งนักดนตรีส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาวิชาเอกดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ และในขณะที่บรรเลงเครื่องดนตรีอยู่นั้น นักดนตรีต้องเปลี่ยนไปบรรเลงเครื่องดนตรีอื่นด้วย เป็นการบรรเลงเพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งการบรรเลงดนตรีที่พบในปัจจุบันนี้ จึงเป็นเหมือนสินค้าชนิดหนึ่งที่โรงแรมใช้เป็นการประชาสัมพันธ์และเป็นจุดขายในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับกิจกรรมอื่นๆ ของโรงแรม

ปัจจุบันการบรรเลงดนตรีไทยในโรงแรม ถูกจัดการด้วยกระบวนการดำเนินการทางธุรกิจที่มีผลกำไรเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน การคัดเลือกนักแสดง รูปแบบดนตรี หรือการแสดงนาฏศิลป์ไทยทางโรงแรมจึงเน้นต้นทุนที่ถูกมากกว่าคุณค่าของศิลปะที่นำเสนอ จึงเป็นผลให้ลักษณะของดนตรีไทยที่ปรากฏให้เห็นในโรงแรมอย่างปัจจุบันไม่ถูกต้องตามแบบแผนของดนตรีไทย

ABSTRACT

TE142646

The purpose of this study was to examine the development of Thai classical music in the hotel business and analyze the situation, the role and the changes of Thai classical musical style when it has become part of the hotel business. The means used were qualitative research by in-depth interview of musicians in a Thai band performing Thai classical music from December, 2000 to December, 2002. I used six nice and famous hotels that have held Thai music shows for at least five years.

The study found that, in the past, many hotels used western style music for entertainment. Then later, as Thailand began to promote tourism, several hotels began to develop Thai cultural as a means of entertainment. The Erawan Hotel led this development, presenting the performance of Thai musical instruments together with Thai dramatic arts. As tourism increased, Thai musical instruments and dramatic arts became more popular in restaurants and hotels. At present, it is usual for Thai music to be presented in two ways : solo music by the Thai instrument Khim (dulcimer) or using two or more instruments to create a Thai atmosphere. The style of the band has specific characteristics in hotels. There are up to five people in the band. Most of the musicians are students who have learned music in an educational institute.

Nowadays, Thai classical music in the hotel has become a profitable business. The hotels focus more on making money than on the quality of the music. This profit motive was not a standard of classical Thai music.